

8. M. Hakkı Özer

Ankara müftüsü

Dr. Tayyar Altıkulaç'ı 1963 yılından beri tanırım. 1963'te İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü'nü bitirmiş, İstanbul İmam-Hatip Okulu meslek dersleri öğretmenliğine atanmıştı. Aynı yıl ben de aynı okula öğrenci oldum. Altıkulaç hocamız hem öğretmen, hem müdür yardımcısı olarak görev yapıyordu. Kısa zamanda disiplin ve otoritesi ile tanındı. İkinci sınıfta Kur'ân-ı Kerim, üçüncü sınıfta siyer derslerimize girdi. Biz üçüncü sınıfın ikinci döneminde iken İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü'ne asistan olarak atandı. Hoca ile ilgili bazı hatıralarım şöyle:

1. İstanbul İmam-Hatip Okulu birinci sınıf öğrencisiyim; aralık ayının ortaları... Sınıf mümessili yatılı bir arkadaşımızdı. Köyden gelmiş, memleketinden ilk defa ayrılmış, ayrılığın verdiği hüznle derslere devam ediyor. Bir, iki, üç beş gün derken iyice memleketini ve anne babasını özleyince okuldan izin almak istemiş. Fakat idare izin vermemiş. Kendince bir çare bulmuş, babasının dilinden bir mektup yazmış. Mektupta annesinin ağır hasta olduğundan, acele köye gelmesi gerektiğinden bahsediliyormuş. Bunu da müdür yardımcısı Tayyar Altıkulaç'a götürmüş. Hocamızın yanında da bayılma numaraları yapmış. Hocamız, mektubu kendisinin yazdığını ve bayılmanın da numara olduğunu anlayınca yerde yatmakta olan arkadaşımıza iki tokat aşketmiş. Baygın görünen arkadaşımız tokadı yiyince merdivenlerden üç-beş basamak birden atlayarak çareyi kaçmakta bulmuş.¹

2. İstanbul İmam-Hatip Okulu altıncı sınıf öğrencisiyim. İlim Yayma Cemiyeti'nin idaresindeki yurttaki kalıyorum. Yurt disiplinsiz bir duruma gelmişti. Yemeklerin kalitesiz çıktığı gerekçesiyle yurt idaresine ve yemeklere boykot yapıldı. İlim Yayma Cemiyeti'nden birçok yetkili gelip öğrencileri yemeklere girmeye zorladılarsa da bir türlü ikna edemediler. Hatta İstanbul vâizlerinden merhum Feyzullah Değerli'yi gönderdiler. O da boykotu kırmayı başaramadı. Bunun üzerine Tayyar Altıkulaç hocamız yurt müdürlüğüne getirildi. Hoca önce altı ve yedinci sınıf öğrencilerini bir sınıfta topladı, tek tek dinledi. Bütün şikâyetleri ve istekleri not etti ve ardından her şeyin düzeleceğini ifade etti. “Başka istekleriniz var mı?” diye de sordu. Olmadığı anlaşılınca, “O halde ben teminat veriyorum, bunların hepsi düzelecek” dedi ve öğrenci temsilcilerinden boykota son vereceklerine dair söz aldı.

Gerçekten ertesi sabah değişikliği hemen farketmiştik. Kahvaltı bir önceki günden çok farklıydı. İşlerin yoluna girdiği anlaşılıyordu. Hoca akşam yemeğinden sonra yatılı öğrencilerle yemekhanede bir toplantı yaptı. Yurt müdürü olduğunu açıkladıktan sonra sert bir üslûpla prensiplerini tek tek saydı:

• Mütalaa zili çaldıktan sonra hiçbir öğrenci koridorlarda dolaşmayacak. Zilden sonra koridorda dolaşan biri olursa, ben de onu görürsem o arkadaş ya koridoru delsin yere girsin veya gücü yeterse havaya uçsun.

¹ Bugün bir öğrencinin böyle hileli bir davranışının ve düzmece bir mektubunun farkına varsam aynı şekilde mi hareket ederim, bilmiyorum. Ama beni tanıyanlar ve/veya bu çalışmamı başından sonuna kadar okuyanlar anlamış olmalı ki özellikle hileli olaylar ve hilekâr kişiler karşısında dolaylı yolları kullanmayı hiç beceremedim. Denemedim desem daha doğru olur. Ama bu konuda pedagogların ve uzman eğitimcilerin görüşüne başvuracak olursak onların da farklı davranış biçimleri önereceklerini tahmin ediyorum (T.A.).

- Mütalaalarda uyumak yok.
- Yemekler zamanında yenecek ve masada yemek artığı bırakılmayacak.
- Yataklar düzgün bir şekilde düzeltilecek.

• Bunlara uymayanlara yurtta yer yok. Bu şartlarda ben yurtta kalamam diyen olursa gelsin, çıkışını vereyim, parasını da iade edelim. Çıkmam diyenler bu prensiplere aynen uyacak.

Ertesi günü yurttan ayrılan kimse oldu mu diye araştırdık. Bir tek kişi ayrılmamıştı ve boykot böylece bitti. Yemekler düzeldi, yurt idaresi düzene girdi ve her şey sülman oldu. Bir iki ay oldu olmadı, bir de baktık ki Tayyar Bey'in görevi geçiciymiş ve bu kadarmış ama disiplinli bir yurt, yeni müdüre teslim edilmiş oluyordu.

3. Ben İstanbul'da imam-hatip iken Haseki Eğitim Merkezi ihtisas kursu ikinci dönem sınavlarını kazandım. Fakat kurs sonunda mecburi hizmet olduğu için İstanbul'dan ayrılmamak için kursa devam etmekten vazgeçtim. Bir hafta sonra müdür Mahmut Özakkaş (merhum) beni telefonla aradı ve görüşmemiz gerektiğini söyledi. Yanına vardığımda, "Sınavı kazanmışsınız ama başlamamışsınız, niçin?" diye sordu. Ben de, "Mecburi hizmet yüklenmek ve İstanbul'dan ayrılmak istemiyorum" dedim. Bunun üzerine müdür bey şunu söyledi: "Seninle birlikte iki kişi daha vardı, onları da çağırdım. Şimdi sana söyleyeceğim şeyleri onlara da söyledim. Onlar ikna oldular. Söyleyeceğim şu: Dün Tayyar Bey (başkan) telefonla beni aradı. 'Eğer bu üç kişi kursa katılmazlarsa Van veya Hakkâri'den hemen yer beğensinler. İstanbul'da kalmaları mümkün değil' dedi." Müdür beyin bu açıklaması üzerine ben de düşündüm. "Tayyar Bey böyle dediyse dediğini yapar. Başımıza iş açmayalım" dedim ve orada kararı verip kursa başladım. İyi ki başlamışım, hocama duacıyım.

4. Haseki Eğitim Merkezi'ne başladıktan sonra üçüncü ayın sonunda gördüğümüz bütün derslerden sınava girdik. Altmış kişiden beşi başarısız olduğu için kursla ilişkileri kesilmesi gerekiyordu. Geldikleri yere döneceklerdi. Bu sonuç arkadaşları çok üzmüştü. O günlerde tesadüfen zamanın devlet bakanı Dr. Lütfi Doğan eğitim merkezimizi ziyarete gelmişti. Konuyu kendisine arzettiğimizde bu arkadaşlarımızın kursa devam etmeleri için reis beye rica edeceğini söylemiş, biz de sevinmiştik. Daha bakan bey Ankara'ya dönüp kendisinden ricada bulunma fırsatı bulmadan Tayyar Bey, Müdür Mahmut Özakkaş'a telefonla emir vermiş ve ertesi günü sabah saat 08:00'de bu arkadaşlara tebligat yapıldı, ilişkileri kesildi. Anlaşılan konunun bakana söylenmesini duymuş ve tepki göstermişti. Fakat daha sonra başkanlığa üç arkadaş elçi gönderildi, reis beyle görüşüldü. Bu görüşme sonunda bu beş kişiye yeni bir sınav hakkı tanımayı kabul etti. Arkadaşlarımız bu ikinci sınavda başarılı oldular ve kursa devam hakkını yeniden kazandılar.²

² Bu hakkın kazanılması kolay olmamıştır. Şöyle ki: Adları Rahmi İskender, Ali Dursun, Kemal Karlı, İsmail Akman ve Mustafa Demir olan bu kursiyerler dilekçe vererek kendilerine bir imtihan hakkı daha talep etmişlerdi. Bu talebin yerine getirilmesi, daha önce alınan kararlarımıza aykırı olduğundan, ben kendilerine bu hakkın tanınmasına re'sen karar vermek yerine, konunun Din İşleri Yüksek Kurulu'nda müzakeresini istedim ve kendim de bu müzakere sırasında kurula başkanlık ettim. Yapılan tartışmalar sonunda kurulun 16.01.1979 gün ve 4 numaralı kararında: "1. Adı geçenlere, sınav sonunda başarısız olmaları halinde kursla ilişkilerinin kesileceğinin yeterince anlatılmamış ve yazılı bir tebligatın da yapılmamış bulunduğu, 2. Sözü edilen sınavın, birinci üç aylık dönem sonunda olması itibarıyla kursa katılanların kurs çalışmalarına yeterince itibak edememiş olmalarının da başarısız kursiyer lehine hafifletici bir unsur olarak kabul edilebileceği, göz önünde bulundurularak yukarıda adları geçenlere bir defaya mahsus olmak üzere başarısız oldukları derslerden bir sınav hakkı daha tanınmasına ve bu sınavların 29 Ocak 1979 tarihinde yapılmasına **oy çokluğu ile** karar verildi" ifadesine yer verildi. Üyelerden beşinin (Kemal Güran, İbrahim Atay, Ahmet Baltacı, Yakup İskender, Mehmet Kaymakçı) müspet oy kullandığı bu karara dört üye de (Ahmet Hamdi Kasaboğlu, Dr. Ali

5. Şarkikaraağaç müftüsüyüm. 1981 yılında hacda görevlendirildim. Din görevlileri ve kafile başkanları ile Ankara Selim Sırrı Tarcan Spor Salonu'nda toplantı yapıldı. Toplantının açış konuşmasını Diyanet İşleri Başkanı olarak Tayyar Altıkulaç yaptı. Organizenin ilk yılları olduğu için sistemin yerleşmesi açısından önemli uyarılarda bulunuyor, tâlimatlar veriyordu. Uygulamanın başarılı olmasının şart olduğunun altını çiziyor, başarı için üç şart bulunduğunu söylüyordu. Saymaya başladı: “Birinci şart disiplin! İkinci şart da disiplin! Üçüncü şartı da siz söyleyin” deyince salonda bulunan bütün görevliler hep bir ağızdan “disiplin!” diyerek salonu cınlatıyorlardı.

6. Şanlıurfa müftüsü olarak 1986 yılında Ankara'da il müftüleri toplantısına katılmıştım. Yine her zaman olduğu gibi tam saatinde toplantı başlamıştı. Konuşma sırası başkanımız Tayyar Bey'e gelince, birtakım konulara temas ettikten sonra sözü elindeki resmî bir yazıya getirdi. Bu yazı bir valilikten il müftülüğüne yazılmış bir emir mahiyetindeydi. Yazının konusu cami minarelerindeki hoparlörlerin gayesi dışında kullanılmamasına dair başkanlık genelgesine aykırı ifadelerdi. Yani minarelerden bazı ilânların yapılmasını emreden bir yazıydı. O ilin müftüsü bu durumu başkan beye iletmış, o da durumdan haberdar olunca fena halde canı sıkılmış olacak ki:

- “Bakınız beyler, bir vali bizim genelgelerimize aykırı emir vermiş. Bundan sonra diğer illerimizde de benzer şeyler olabilir. Bu türlü emirler uygulanmayacaktır” dedi. Bir hafta sonra bütün illere zamanın devlet bakanının imzasıyla bir yazı geldi ve bu yazıda cami minarelerinin gayesi dışında kullanılmayacağı belirtiliyordu. Yani Tayyar Hoca kendi genelgesine aykırı olarak müftüye emir veren valinin yaptığını sineye çekmemiş, bakan imzasıyla gönderdiği yazı ile konuyu temelden çözmüştü.

Arslan Aydın, Recep Akakuş, Hasan Ege) -benim başkan olarak kursiyerler lehine görüş belirtmeme rağmen bu isteğin reddi yönünde karara muhalefet notu koymuşlardır. Bir üye de (İrfan Yücel) toplantıda bulunmamıştır. Karşı fikre itibar etmediğimi, dediğim dedik anlayışıyla hareket ettiğimi ileri sürenlerin bu ve benzeri kararları iyi değerlendirmelerini umarım. Demek ki izhar-ı rey ettiğim bir konuda da bana rağmen kararlara muhalefet şerhi yazılabiliyormuş. Benim önerilerimin gerek Din İşleri Yüksek Kurulu'da gerekse Türkiye Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti'de oy birliği veya oy çokluğuyla reddedildiği örnekler de yok değildir (T.A.).